กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คาดหมายอากาศเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูร้อน

ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม พ.ศ. 2567

ออกประกาศวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

สภาวะอากาศทั่วไป

ฤดูร้อนของประเทศไทยปีนี้ คาดว่า จะเริ่มประมาณต้นสัปดาห์ที่ 4 ของเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะช้ากว่าปกติประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม โดยลักษณะอากาศจะร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป และมีอากาศร้อนจัดในหลายพื้นที่ โดยอุณหภูมิสูงที่สุด 43.0 - 44.5 องศาเซลเซียส ส่วนมากช่วงตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤษภาคม แต่จะมีฝนฟ้าคะนองหลายพื้นที่ในบางช่วง ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงได้ สำหรับอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยบริเวณประเทศไทยตอนบน 36.0-37.0 องศาเซลเซียส ซึ่งจะสูงกว่าค่าปกติ 1.0-1.5 องศาเซลเซียส (ค่าปกติ 35.4 องศาเซลเซียส) และจะสูงกว่าปีที่ผ่านมา (ช่วงฤดูร้อนปี พ.ศ.2566 อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35.8 องศาเซลเซียส) ส่วนปริมาณฝนรวมเฉลี่ยจะน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 30

อนึ่ง ในช่วงฤดูร้อน มักจะเกิดพายุฤดูร้อนในหลายพื้นที่ โดยจะมีลักษณะพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และอาจมีลูกเห็บตกบางแห่ง ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนผลผลิตทางการเกษตร ส่วนปริมาณฝนที่ตก อาจมีไม่เพียงพอกับความต้องการในหลายพื้นที่ ทั้งด้านอุปโภคและบริโภค รวมทั้งด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งแล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน ดังนั้นเกษตรกรจึงควรใช้น้ำอย่างประหยัด และวางแผนการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเตรียมการป้องกันผลกระทบจากสภาวะดังกล่าว

ข้อควรระวังในช่วงฤดูร้อน

อัคคีภัยและไฟป่า ในช่วงฤดูร้อนนี้ ลักษณะอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการเกิดอัคคีภัยและไฟป่าได้ง่าย เกษตรกรจึงควรระมัดระวังในการจุดไฟทำกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ด้วย

อากาศร้อนจัด ช่วงกลางเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อนจัดต่อเนื่องเป็นเวลานาน อาจจะทำให้เกิดภัยและโรคที่มีสาเหตุมาจากอากาศร้อน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและเปราะบาง เช่น ผู้ป่วย ผู้สูงอายุและเด็ก ดังนั้น เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ซึ่งมีอากาศร้อนจัดเป็นเวลานานๆ และหมั่นตรวจสอบดูแลคนในครอบครัวให้เตรียมสภาพร่างกายให้พร้อมที่จะเผชิญกับสภาพอากาศร้อนจัด

เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะดังกล่าว โดยติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

คาดหมายลักษณะอากาศ

ประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก)

ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนมีนาคม จะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ แต่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีอากาศเย็นในตอนเช้า เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนยังคงแผ่ลงมาปกคลุมภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่จะมีกำลังอ่อน

ตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมจนถึงต้นเดือนพฤษภาคม จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมบริเวณประเทศไทยตอนบนเป็นระยะๆ ประกอบกับในบางช่วงจะมีลมตะวันออกเฉียงใต้หรือลมใต้พัดพาความชื้นจาก

ทะเลอ่าวไทยเข้าปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป และมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่ โดยอุณหภูมิสูงสุด 43.0 – 44.5 องศาเซลเซียส และจะมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นในบางช่วง โดยจะมีฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง รวมทั้งอาจมีลูกเห็บตกลงในบางแห่ง ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลง

ส่วนในช่วงกลางและปลายเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดู จะมีลักษณะอากาศแปรปรวน โดยยังคงมีอากาศร้อนอบอ้าวเกือบทั่วไป กับมีฝนฟ้าคะนองเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากลมตะวันออกเฉียงใต้หรือลมใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนจะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ภาคใต้ ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนเมษายน ลมตะวันออกหรือลมตะวันออกเฉียงใต้จะพัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้เกือบตลอดช่วง ทำให้มีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 20 - 30 ของพื้นที่ คลื่นลมทั้งอ่าวไทยและทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูงประมาณ 1 เมตร จากนั้นจนถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคม จะมีฝนตกเพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาคใต้ฝั่งตะวันตกจะมีฝนตกร้อยละ 60 - 80 ของพื้นที่ กับจะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง คลื่นลมในทะเลอันดามันจะมีกำลังแรงขึ้น บางช่วงจะมีคลื่นสูง 2 - 3 เมตร ส่วนอ่าวไทยจะมีคลื่นสูง 1 - 2 เมตร เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันและภาคใต้

รายละเอียดตามภาคต่างๆ

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป และมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่เป็นระยะๆ แต่ในบางช่วงจะมีฝนฟ้าคะนองหลายพื้นที่ รวมทั้งอาจมีลมกระโชกแรง และมีลูกเห็บตกได้ในบางแห่ง ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงได้ **สำหรับอุณหภูมิสูงสุด 43.0 – 44.5 องศาเซลเซียส** บริเวณจังหวัดเชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ เลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี สกลนคร นครพนม ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีษะเกษ และ อุบลราชธานี

ภาคกลางและภาคตะวันออก จะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป กับมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่เป็นระยะๆ ส่วนมากทางตอนบนของภาค แต่ในบางช่วงจะมีฝนฟ้าคะนองหลายพื้นที่ รวมทั้งอาจมีลมกระโชกแรง และมีลูกเห็บตกในบางแห่ง ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงได้ **สำหรับอุณหภูมิสูงสุด 42.0 – 44.0 องศาเซลเซียส** บริเวณจังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี กรุงเทพมหานคร นครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

ภาคใต้ ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนเมษายน จะมีอากาศร้อนในหลายพื้นที่ และร้อนจัดบางแห่งในบางวัน กับมีฝนตกร้อยละ 20 - 30 ของพื้นที่ คลื่นลมในทะเลจะมีคลื่นสูง 1 เมตร จากนั้น จะมีฝนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะฝั่งตะวันตกจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60 – 80 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักถึงหนักมากบางแห่งและคลื่นลมในทะเลอันดามันมีกำลังแรงขึ้น บางช่วงจะมีคลื่นสูง 2 - 3 เมตร **สำหรับอุณหภูมิสูงสุด 40 – 41 องศาเซลเซียส** บริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ยะลา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล

คาดหมายอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)ตามภาคต่างๆของประเทศไทยช่วงฤดูร้อนปีนี้

ภาค	กุมภาพันธ์(ปักษ์หลัง)	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม(ปักษ์แรก)
เหนือ	34-36	36-38	38-40	36-38
ตะวันออก/เหนือ	34-36	35-37	37-39	35-37
กลาง	35-37	37-39	38-40	36-38
ตะวันออก	33-35	34-36	34-36	34-36
ใต้ฝั่งตะวันออก	31-33	34-36	34-36	34-36
ใต้ฝั่งตะวันตก	33-35	34-36	34-36	33-35

คาดหมายปริมาณฝน(มิลลิเมตร)ของประเทศไทยช่วงฤดูร้อนปีนี้

ภาค	กุมภาพันธ์(ปักษ์หลัง)	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม(ปักษ์แรก)
เหนือ	น้อยกว่า 10	15-30	40-60	50-80
ตะวันออก/เหนือ	5 -15	20-40	50-80	60-90
กลาง	น้อยกว่า 10	15-30	40-60	60-90
ตะวันออก	10 - 20	20-40	60-90	70-100
ใต้ฝั่งตะวันออก	5 - 15	40-70	50-80	50-80
ใต้ฝั่งตะวันตก	10 - 20	50-80	90-120	110-150

บริเวณจังหวัดที่มีโอกาสเกิดอากาศร้อนจัดในบางช่วง
โดยเฉพาะตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม – ต้นเดือนพฤษภาคม 2567

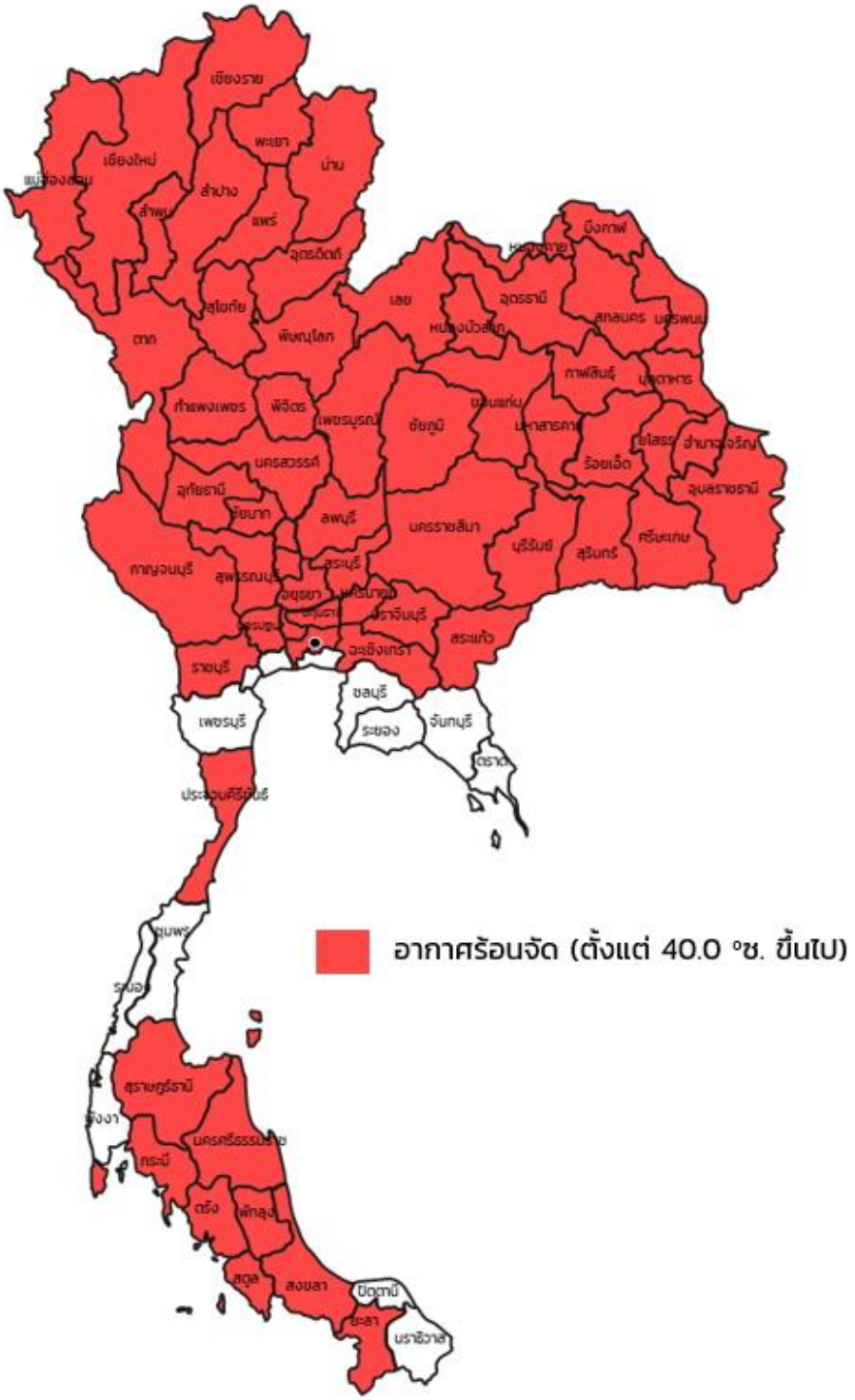

ที่มา:ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อการเกษตรในช่วงฤดูร้อน

ในช่วงต้นฤดู(ช่วงเวลาที่เปลี่ยนผ่าน) สภาพอากาศจะเปลี่ยนแปลง โดยอุณหภูมิกลางวันและกลางคืนจะแตกต่างกันมากโดยเฉพาะในบริเวณประเทศไทยตอนบน เกษตรกรควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย สำหรับในตอนกลางวันจะมีแดดจัด เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการอยู่กลางแจ้งเป็นเวลานาน หากมีความจำเป็นต้องทำงานในที่โล่งแจ้งควรสวมเสื้อผ้าให้มิดชิดเพื่อป้องกันผิวไหม้เกรียม และควรดื่มน้ำบ่อยๆเพื่อป้องกันร่างกายขาดน้ำ สำหรับในช่วงฤดูร้อนเชื้อโรคต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรระวังและป้องกันโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร โดยรับประทานอาหารที่สะอาดและปรุงสุกใหม่ รวมทั้งน้ำดื่มที่สะอาด ส่วนสภาพอากาศที่แห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัย โดยทำแนวกันไฟรอบพื้นที่การเกษตร และอาคารบ้านเรือนตลอดจนโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งควรหลีกเลี่ยงการจุดไฟ หากมีความจำเป็นต้องติดไฟควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เพื่อป้องกันไฟลุกลาม และควันไฟอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะบริเวณใกล้ถนนหนทาง ควันไฟจะทำให้ทัศนวิสัยลดลงเป็นอุปสรรคต่อการสัญจร ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ง่าย ส่วนปริมาณและการกระจายของฝนที่มีน้อย พื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรควรเลือกปลูกพืชที่อายุการเก็บเกี่ยวสั้น และใช้น้ำน้อย เช่น พืชตระกูลถั่วและพืชผักบางชนิด รวมทั้งควรใช้น้ำที่เก็บกักไว้อย่างประหยัด โดยให้น้ำพืชครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง และควรให้น้ำพืชในช่วงเย็นและค่ำ เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำ หรือให้น้ำพืชแบบมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะระบบน้ำหยด รวมทั้งวางแผนการใช้น้ำที่มีอยู่ให้เหมาะสม เพื่อจะได้มีน้ำใช้ในช่วงแล้ง สำหรับปริมาณน้ำระเหยที่มีมากประกอบกับปริมาณฝนที่ตกมีน้อย ทำให้ความชื้นในดินลดลง เกษตรกรควรดูแลให้น้ำแก่พืชอย่างเหมาะสม หากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉาผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ ถ้าพืชขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชตาย สูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ควรคลุมดินบริเวณแปลงปลูกพืช และโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นในดินและรักษาอุณหภูมิดิน สำหรับในช่วงที่มีอากาศร้อนจัดอาจเกิดพายุฤดูร้อน โดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และลูกเห็บตกได้ในบางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะดังกล่าว โดยหลีกเลี่ยงการอยู่กลางแจ้ง และไม่ควรเข้าใกล้สิ่งปลูกสร้างที่ไม่แข็งแรง ต้นไม้ใหญ่ และป้ายโฆษณาสูงๆขณะฝนฟ้าคะนอง ส่วนฝนที่ตกในช่วงนี้จะทำให้อุณหภูมิลดลงและคลายความร้อนอบอ้าวลงไปได้บ้าง สำหรับภาคใต้สภาพอากาศจะไม่ร้อนมาก เนื่องจากมีทะเลขนาบทั้งสองด้าน แต่ปริมาณและการกระจายของฝนมีน้อย เกษตรกรควรดูแลให้น้ำพืชอย่างเหมาะสม ส่วนในบางช่วงจะมีฝนฟ้าคะนอง เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะดังกล่าวไว้ด้วย

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงและสัตว์น้ำในช่วงฤดูร้อน

สำหรับในระยะต้นฤดูร้อนสภาพอากาศจะแปรปรวน โดยอุณหภูมิสูงสุดและอุณหภูมิต่ำสุดจะแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เกษตรกรควรดูแลอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อย่าให้เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงปรับตัวไม่ทันอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และควรหมั่นสังเกตสัตว์เลี้ยง หากพบสัตว์ที่ป่วยควรรีบแยกออกจากกลุ่มแล้วทำการรักษาเพื่อป้องกันเชื้อโรคแพร่ไปยังตัวอื่นๆ และหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ที่ป่วยและสารคัดหลั่งจากสัตว์โดยตรง หากมีความจำเป็นต้องสัมผัสควรสวมถุงมือยางและสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันให้มิดชิดทุกครั้ง เพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย สำหรับสภาพอากาศที่ร้อนในตอนกลางวัน เกษตรกรควรลดอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ โดยดูแลโรงเรือนให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวกทั้งในแนวตั้งและในแนวนอน โดยอาจติดตั้งพัดลมเป่าและดูดอากาศ เข้าช่วยหากทำได้เกษตรกรใช้พลังงานสะอาด โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ก็จะช่วยลดค่าไฟฟ้าลงได้ หรืออาจออกแบบโรงเรือนให้อากาศที่ร้อนลอยตัวขึ้นไปด้านบนแล้วลอยออกไป อากาศที่เย็นกว่าจะเข้ามาแทนที่ ก็จะลดอุณหภูมิลงได้ หรืออาจนำวัสดุอุ้มน้ำชุบน้ำแล้วนำไปไว้ในโรงเรือน หรือฉีดพ่นน้ำเป็นฝอยบริเวณโรงเรือน หากมีน้ำเพียงพออาจฉีดน้ำบริเวณหลังคาโรงเรือน ก็จะช่วยลดอุณหภูมิภายในโรงเรือนลงได้ เนื่องจากน้ำที่ระเหยจะนำพาความร้อนออกไปด้วยทำให้อุณหภูมิรอบข้างลดลง รวมทั้งควรเพิ่มปริมาณน้ำกินสำหรับสัตว์ เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำระเหยจะมีมาก และสัตว์เลี้ยงมีความต้องการน้ำมากขึ้น รวมทั้งควรดูแลอาหารและน้ำให้สะอาด โดยควรเปลี่ยนถ่ายบ่อยๆ อย่าให้มีเศษอาหาร หรืออุจจาระสัตว์ปนอยู่ในน้ำ เพื่อป้องกันเชื้อโรคแพร่ไปสู่สัตว์ตัวอื่นๆ สำหรับบางช่วงอาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงและลูกเห็บตก เกษตรกรควรดูแลโรงเรือนให้มั่นคงแข็งแรง และไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่โล่งแจ้งขณะฝนฟ้าคะนอง นอกจากนี้ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่มักเกิดในช่วงฤดูร้อนให้กับสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้าเป็นต้น

ส่วนผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำระเหยมีมากทำให้น้ำที่มีอยู่ในบ่อเลี้ยงลดลง ส่งผลให้สภาพน้ำเปลี่ยน ผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อเลี้ยงควรดูแลสภาพน้ำให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำที่เลี้ยง และดูแลจำนวนสัตว์น้ำที่เลี้ยงให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีอยู่ หากปริมาณน้ำมีน้อยจะทำให้สัตว์น้ำอยู่กันอย่างแออัด ส่งผลให้สัตว์น้ำเครียด อ่อนแอ และเป็นโรคได้ง่าย สำหรับบางช่วงอาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้น้ำฝนที่ตกบนดินไหลลงบ่อโดยตรง เพราะจะทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน สัตว์น้ำอาจปรับตัวไม่ทัน อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย แต่ควรเก็บน้ำในบ่อพักก่อนปล่อยลงสู่บ่อเลี้ยง และหลังจากฝนตกควรเปิดเครื่องตีน้ำเพื่อป้องกันน้ำแยกชั้น นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงการสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเข้าสู่บ่อเลี้ยงโดยตรง และไม่ควรเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำ เพราะจะทำให้สัตว์น้ำเครียด รวมทั้งควรทำร่มเงาให้กับสัตว์น้ำโดยเฉพาะบ่ออนุบาล ส่วนผู้ที่เลี้ยงปลาในกระชังเนื่องจากในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำมีน้อย เกษตรกรควรเคลื่อนย้ายกระชังลงไปในที่ซึ่งมีน้ำลึกกว่าเดิม และทำร่มเงาให้สัตว์น้ำบริเวณกระชัง สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนตกทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน เกษตรกรควรระวังและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น โดยติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยาจากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อไม้ผลในช่วงฤดูร้อน

สำหรับบริเวณประเทศไทยตอนบน ระยะนี้สภาพอากาศแห้ง เกษตรกรที่ปลูกไม้ผลควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรต่างๆ ซึ่งศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรมผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ ส่วนไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตทางผล เกษตรกรดูแลให้น้ำแก่พืชอย่างเหมาะสม ถ้าได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ผลชะงักการเจริญเติบโต และด้อยคุณภาพ ถ้าขาดน้ำจะทำให้ผลร่วงหล่นผลผลิตลดลง ถ้าขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชตายสูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต เกษตรกรควรดูแลให้น้ำอย่างเหมาะสม หากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นชะงักการเจริญเติบโต ถ้าขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชตายได้ อนึ่ง ในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำระเหยจะมีมาก เกษตรกรจึงควรคลุมดินบริเวณโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน แต่ไม่ควรคลุมจนชิดโคนต้นพืชจนเกินไปเพราะอาจทำให้โรคและศัตรูพืชจากวัสดุที่ใช้คลุมดินลุกลามเข้าสู่ต้นพืชได้ สำหรับในบางช่วงอาจเกิดพายุฤดูร้อนโดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนอง และลมกระโชกแรง เกษตรกรควรผูกยึดและค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้อยู่ในสภาพมั่นคงและแข็งแรง โดยเฉพาะไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตทางผล ลมที่แรงจะทำให้ผลร่วงหล่นก่อนกำหนด กิ่งฉีกหัก และลำต้นโค่นล้มได้ และหากต้องการป้องกันความเสียหายจากลมแรงแบบยั่งยืนกว่า ควรปลูกต้นพืชอื่นเป็นแนวกันลมบริเวณริมสวน หรือในทิศที่มีลมแรงพัดเข้ามาสู่พื้นที่เพาะปลูกก็จะช่วยลดความแรงของลมลงไปได้ สำหรับในบางช่วงอุณหภูมิอาจสูงมากจนมีอากาศร้อนจัด ซึ่งหากอุณหภูมิอากาศสูงเกิน 40 องศาเซลเซียส อาจมีผลกระทบต่อกลไกภายในของพืช โดยใบพืชจะไหม้(ซึ่งไม่ได้เกิดจากการขาดน้ำหรือเป็นโรค) เกษตรกรควรลดอุณหภูมิภายในแปลงปลูกโดยอาจฉีดน้ำเป็นฝอยในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก หรือนำวัสดุอุ้มน้ำชุบน้ำแล้วนำไปวางไว้ในบริเวณพื้นที่เพาะปลูกก็จะช่วยลดอุณหภูมิลงไปได้บ้างถึงแม้จะไม่มาก เพราะเมื่อน้ำระเหยจะเอาความร้อนออกไปด้วยทำให้ระบบรอบข้างลดลง

สำหรับภาคใต้อุณหภูมิจะไม่สูงมากเนื่องจากมีทะเลขนาบทั้งสองด้าน แต่สภาพอากาศที่แห้งทำให้น้ำระเหยได้มาก ประกอบกับปริมาณฝนที่ตกมีน้อย ส่งผลให้ความชื้นในดินลดลง เกษตรกรจึงควรให้น้ำแก่พืชที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม เพราะหากขาดน้ำจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉา(ถ้าพืชได้รับน้ำในระยะต่อมาภายหลัง ต้นพืชสามารถฟื้นขึ้นมาได้) ถ้าขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉาถาวร(แม้พืชจะได้รับน้ำในภายหลังต้นพืชก็ไม่สามารถฟื้นขึ้นมาได้)และต้นพืชตายได้ สำหรับพืชที่ปลูกใหม่ในช่วงฤดูฝนที่ผ่านมา เกษตรกรควรทำร่มเงาให้แก่ต้นพืชเพื่อลดความเข้มของแสง ลดอุณหภูมิบริเวณต้นพืช และลดการคายระเหยน้ำของพืช นอกจากนี้ควรคลุมดินด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน สำหรับสภาพอากาศที่แห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ย และไรชนิดต่างๆ โดยศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืช ทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ สำหรับในช่วงที่อากาศร้อนถึงร้อนจัด อาจเกิดพายุฤดูร้อนโดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรควรผูกยึดลำต้นและค้ำยันกิ่งของไม้ผลให้อยู่ในสภาพมั่นคงและแข็งแรง เพื่อป้องกันกิ่งฉีกหัก และลำต้นโค่นล้ม เมื่อมีลมแรง

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อกาแฟและยางพาราในช่วงฤดูร้อน

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกกาแฟ ในช่วงฤดูร้อนสภาพอากาศจะแห้งดังนั้นจึงควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยอ่อน เป็นต้น ซึ่งจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ยอดอ่อนและส่วนที่อ่อนของพืชเสียหาย ใบและยอดหงิกงอ ต้นชะงักการเจริญเติบโต การผลิดอกออกผลลดลง นอกจากนี้ควรระวังและป้องกันโรคใบจุด ซึ่งโรคดังกล่าวสามารถเกิดได้ในทุกฤดูแต่จะพบมากในช่วงแล้ง ซึ่งจะทำให้ใบร่วงหล่น ผลเน่าและมีสีดำ เหี่ยวย่น ผลร่วงก่อนสุก สำหรับในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำระเหยมีมาก เกษตรกรควรคลุมดินบริเวณโคนต้นกาแฟด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน สงวนความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน สำหรับการคลุมดินบริเวณโคนต้นกาแฟจะช่วยให้ต้นกาแฟไม่ทรุดโทรมมาก เนื่องจากการขาดความชื้นในดินและในอากาศ และยังเป็นการป้องกันวัชพืชที่จะงอกในแปลงปลูกด้วย โดยเฉพาะกาแฟที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต เนื่องจากทรงพุ่มยังไม่ชิดกัน และยังเป็นการป้องกันดินพังทลายเมื่อมีฝนตก แต่ไม่ควรคลุมดินชิดโคนต้นกาแฟเกินไป เพราะจะทำให้โรคและศัตรูพืชในวัสดุคลุมดินลุกลามมาสู่ต้นกาแฟได้ โดยควรคลุมให้ห่างจากโคนต้น 10-20 เซนติเมตรและคลุมให้มีความกว้างประมาณ 1 เมตร ความหนาไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร รวมทั้งควรเก็บกวาดใบและกิ่งที่เป็นโรคหรือศัตรูพืชทำลายไปกำจัด โดยเผาหรือฝังให้ลึก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของโรคและศัตรูพืช นอกจากนี้ควรปลูกไม้บังร่มเงา เช่น สะตอ แคบ้าน ขี้เหล็ก กระถิ่นยักษ์ ซิลเวอร์โอ๊ก และถั่วทะแฮะ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยลดความเข้มของแสง ลดอุณหภูมิอากาศ และอุณหภูมิดิน ตลอดจนลดแรงปะทะของลม ทำให้กาแฟมีผลผลิตสม่ำเสมอ ผลผลิตคุณภาพสูง ต้นไม่โทรม มีอายุยืนยาว และใบของต้นไม้ที่บังร่มเงาซึ่งร่วงหล่นสามารถนำมาคลุมดินและเป็นปุ๋ยได้ และยังมีผลผลิตของไม้บังร่มเงาเสริมรายได้อีก

ส่วนเกษตรกรที่ปลูกยางพารา เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนสภาพอากาศจะร้อนและแห้ง ชาวสวนควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัย โดยทำแนวกันไฟ รอบพื้นที่เพาะปลูก และโรงเก็บผลผลิตทางด้านการเกษตร โดยไถหรือขุดถากวัชพืชเป็นแนวกว้างประมาณ 3 เมตร และไม่ควรจุดไฟในบริเวณสวนหากมีความจำเป็นต้องติดไฟควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เพื่อป้องกันไฟลุกลาม สำหรับยางพาราที่ปลูกใหม่หรือยางต้นอ่อน เนื่องจากระบบรากยังไม่สมบูรณ์ และรากยังไม่ลึกจึงไม่สามารถดูดน้ำในระดับลึกมาใช้ได้ ประกอบกับในช่วงฤดูร้อนจะมีแดดจัด ทำให้ปริมาณความชื้นในดินลดลง ซึ่งจะทำให้ต้นยางแห้งตายได้ เกษตรกรควรคลุมดินบริเวณโคนต้นยางด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น และกำจัดวัชพืช เพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นยางพารา รวมทั้งควรตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสมกับลำต้น เพื่อช่วยลดแรงปะทะของลม และเป็นการลดการดึงเอาธาตุอาหารที่สะสมไว้ในลำต้นมาใช้ นอกจากนี้ไม่ควรใส่ปุ๋ยในช่วงแล้งเพราะจะเป็นการกระตุ้น ให้แตกใบอ่อน ซึ่งต้นยางมีน้ำไม่พอ ทำให้ต้นเหี่ยวและตายได้ และปุ๋ยที่ใส่จะดึงความชื้นจากดินมาละลายปุ๋ย ทำให้ต้นยางเกิดอาการขาดน้ำได้

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักในช่วงฤดูร้อน

สำหรับในช่วงฤดูร้อนจะมีแสงแดดจัด อุณหภูมิอากาศที่สูง ส่งผลให้อุณหภูมิดินสูงขึ้นโดยเฉพาะบริเวณผิวดิน สำหรับพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก ซึ่งมีระบบรากที่ตื้น เกษตรกรควรคลุมดินบริเวณแปลงปลูกพืชและโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน สำหรับปริมาณและการกระจายของฝนจะมีน้อย แต่ปริมาณน้ำระเหยจะมีมากทำให้ความชื้นในดินลดลง เกษตรกรจึงควรให้น้ำแก่พืชอย่างเพียงพอ โดยช่วงที่พืชต้องการน้ำมากที่สุดคือช่วงที่พืชผลิดอกออกผล หากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉา ส่งผลให้ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ ถ้าพืชขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชตาย สูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง ส่วนสภาพอากาศที่แห้งเหมาะแก่การระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไร ชนิดต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม การผลิดอกออกผลลดลง ดังนั้นเกษตรกรจึงควรหมั่นสังเกตบริเวณแปลงปลูกพืชหากพบศัตรูพืชดังกล่าวควรรีบกำจัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดเป็นบริเวณกว้าง ซึ่งจะทำให้ยากต่อการควบคุม สำหรับในบางช่วงอาจเกิดพายุฤดูร้อน โดยจะมีลักษณะฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และลูกเห็บตก เกษตรกรที่ตากผลผลิตทางการเกษตรไว้กลางแจ้งควรระวังและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น และอาจทำให้ผลผลิตเปียกชื้นได้ สำหรับพืชที่ปลูกใหม่และพืชต้นอ่อน เกษตรกรควรพรางแสงให้กับต้นพืชดังกล่าว เพื่อลดความเข้มของแสง และความร้อน รวมทั้งลดการคายระเหยของน้ำ ป้องกันต้นพืชเหี่ยวเฉา นอกจากนี้เกษตรกรควรใช้น้ำที่เก็บกักไว้อย่างประหยัด โดยให้น้ำพืชอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้น้ำพืชด้วยระบบน้ำหยด หรืออาจให้น้ำครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง หรือให้น้ำพืชในช่วงเย็นและค่ำ เพื่อลดอัตราการสูญเสียน้ำจากการระเหย รวมทั้งควรพรวนดินทำให้ดินร่วนซุย ซึ่งดินที่โปร่งจะมีช่องว่างในเนื้อดิน และสามารถดูดซับน้ำไว้ได้มาก ทำให้น้ำซึมลงในดินในระดับที่ลึกกว่าปกติ สำหรับพืชที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต เกษตรกรควรตัดแต่งกิ่ง โดยเฉพาะกิ่งที่ไม่มีความจำเป็น เพื่อลดการคายน้ำ รวมทั้งกำจัดใบที่เป็นโรคและศัตรูพืชทำลาย และนำไปเผาหรือฝังให้ลึกเพื่อตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช สำหรับการใส่ปุ๋ยควรหลีกเลี่ยงการให้ปุ๋ยเม็ด เพราะหากปุ๋ยติดค้างอยู่ที่ใบและยอด จะทำให้เกิดอาการใบไหม้ได้ ส่วนการให้ปุ๋ยทางใบ ไม่ควรฉีดพ่นในขณะที่อากาศร้อนจัด เนื่องจากในช่วงที่อากาศร้อน ปากใบพืชจะปิดเพื่อลดการคายน้ำ ปุ๋ยที่ฉีดไปจะไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ ส่วนการให้น้ำพืชควรรดน้ำรอบโคนต้นพืชให้ชุ่มและรดพุ่มและใบเพื่อให้ใบพืชซึมซับน้ำ และลดการคายน้ำของพืชด้วย

.....

เผยแพร่โดย ส่วนอุตุนิยมวิทยาเกษตร กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th/agromet.php
กรมอุตุนิยมวิทยา โทร.02-3669336
Adisorn Somwang

เดือนกุมภาพันธ์

ปริมาณฝนเฉลี่ย เดือนกุมภาพันธ์

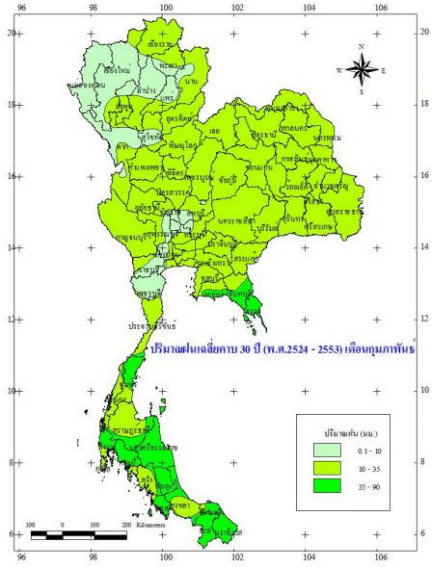

น้ำระเหยเฉลี่ย เดือนกุมภาพันธ์

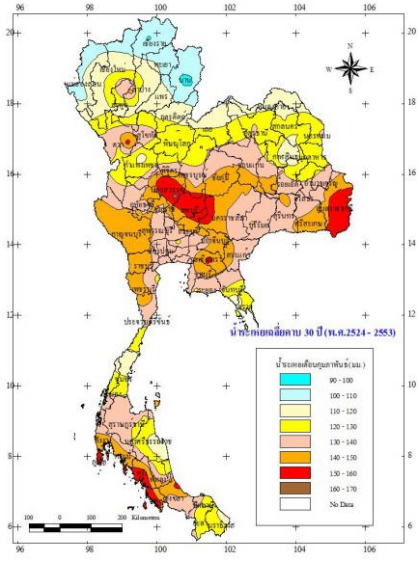

ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย เดือนกุมภาพันธ์

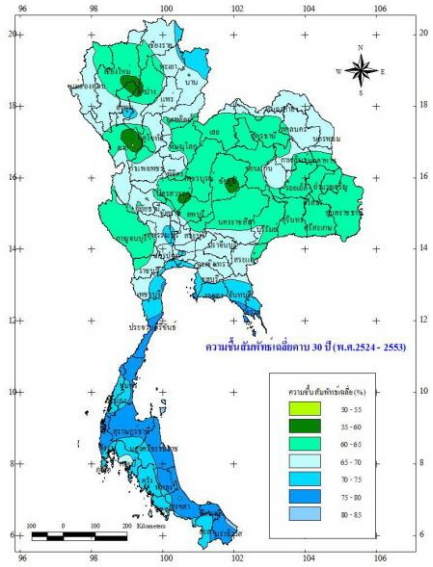

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือนกุมภาพันธ์

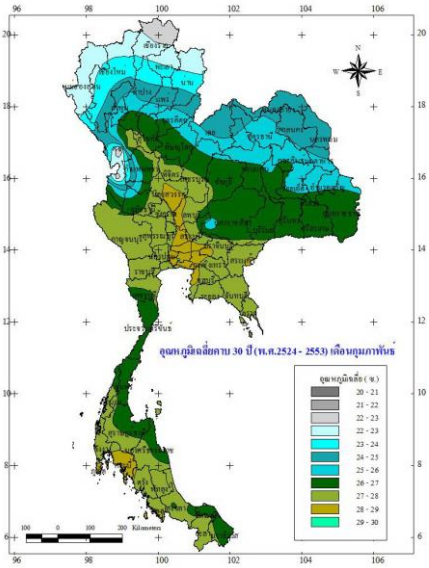

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย เดือนกุมภาพันธ์

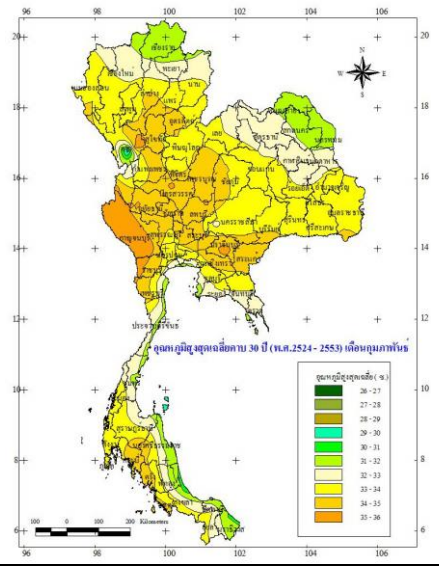

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย เดือนกุมภาพันธ์

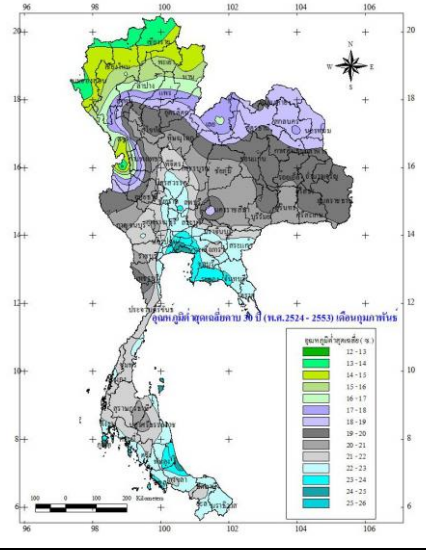

เดือนมีนาคม

ปริมาณฝนเฉลี่ย เดือนมีนาคม

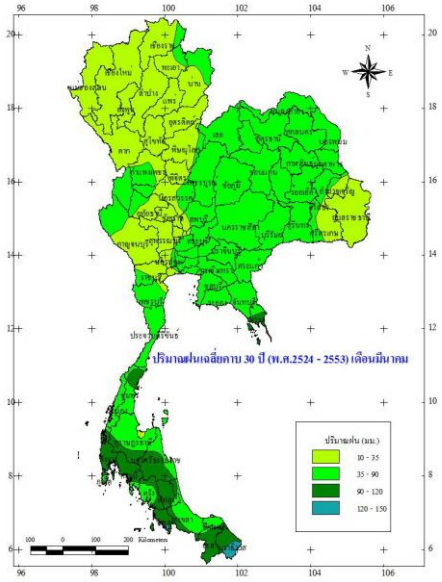

น้ำระเหยเฉลี่ย เดือนมีนาคม

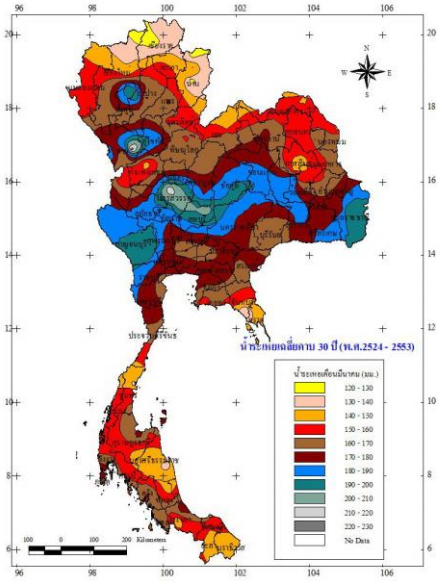

ความชื้นสัมผัสเฉลี่ย เดือนมีนาคม

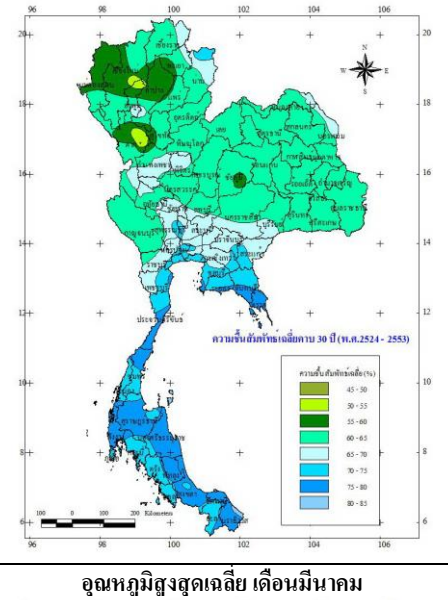

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือนมีนาคม

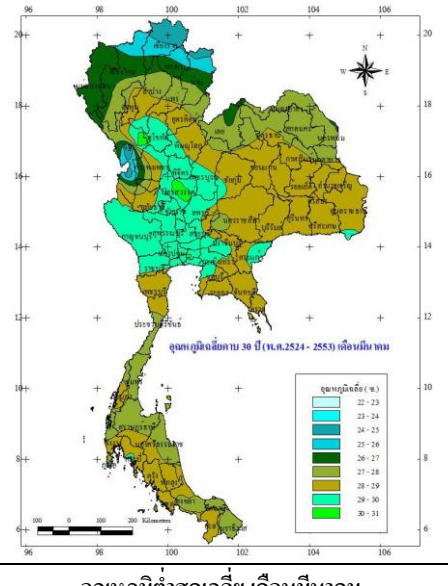

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย เดือนมีนาคม

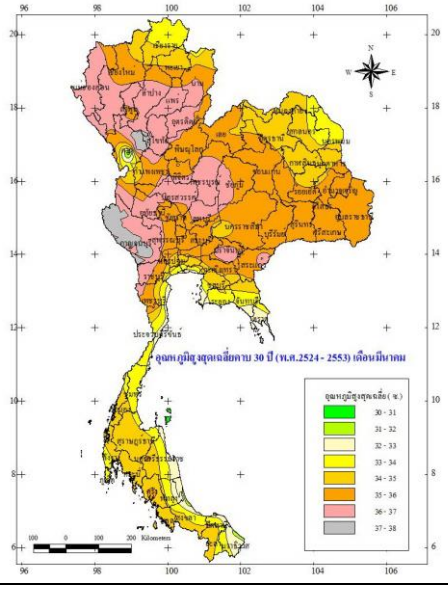

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย เดือนมีนาคม

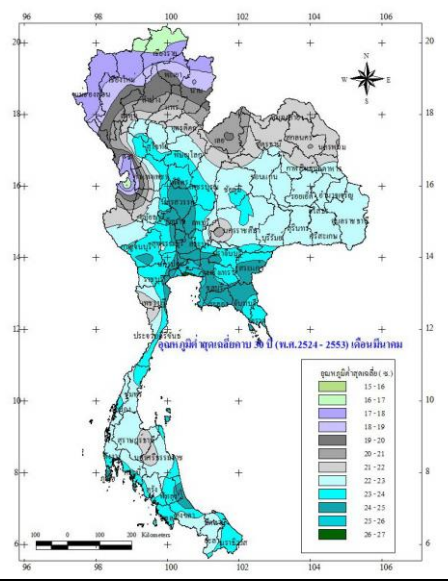

เดือนเมษายน

ปริมาณฝนเฉลี่ย เดือนเมษายน

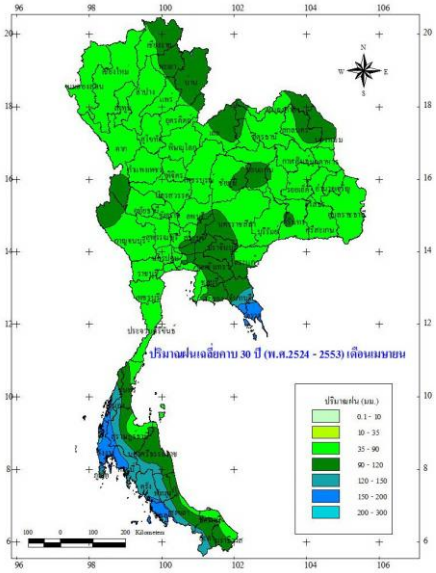

น้ำระเหยเฉลี่ย เดือนเมษายน

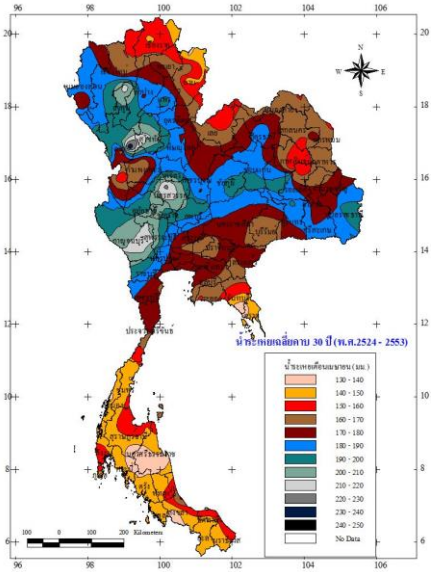

ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย เดือนเมษายน

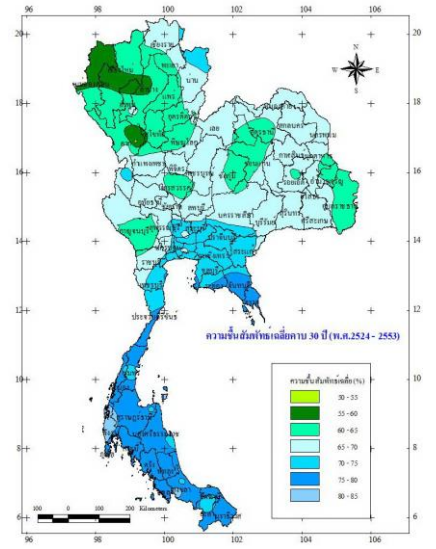

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือนเมษายน

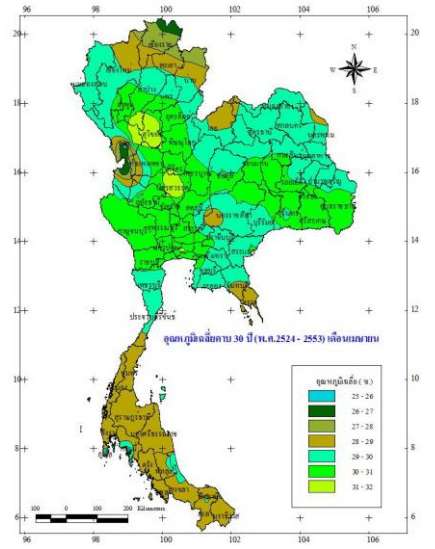

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย เดือนเมษายน

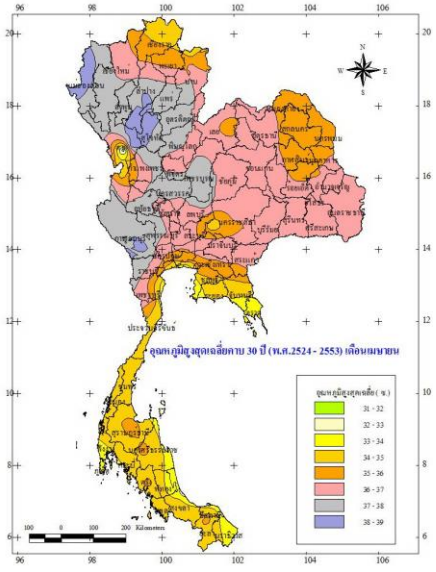

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย เดือนเมษายน

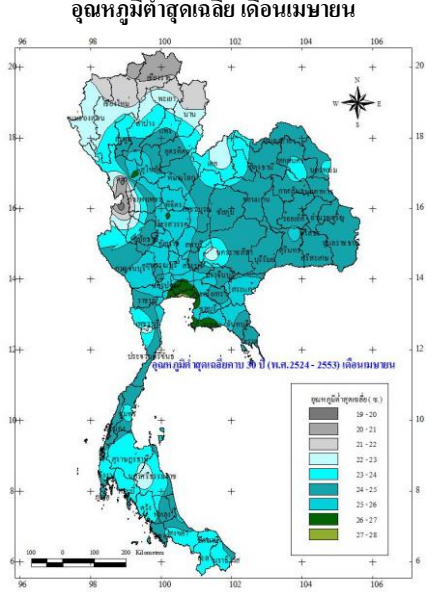

เดือนพฤษภาคม

ปริมาณฝนเฉลี่ย เดือนพฤษภาคม

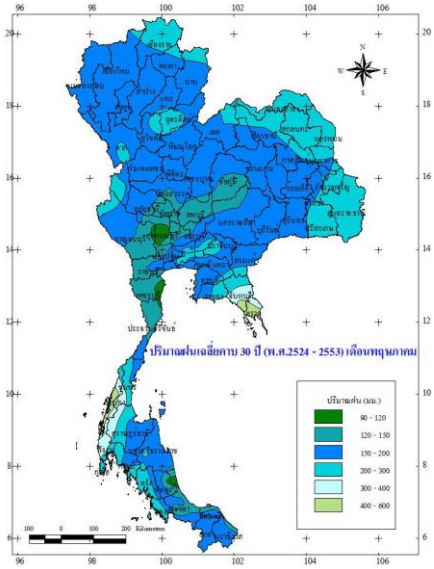

น้ำระเหยเฉลี่ย เดือนพฤษภาคม

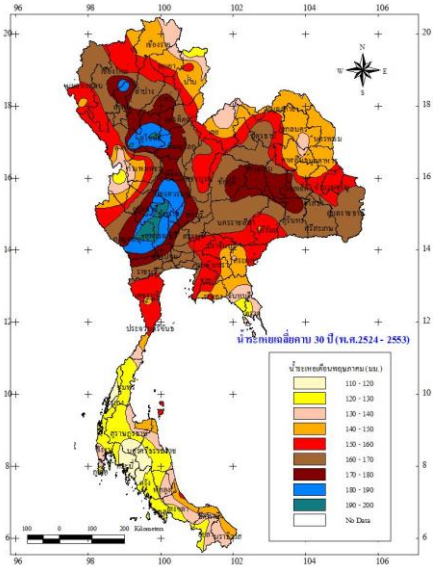

ความชื้นสัมผัสเฉลี่ย เดือนพฤษภาคม

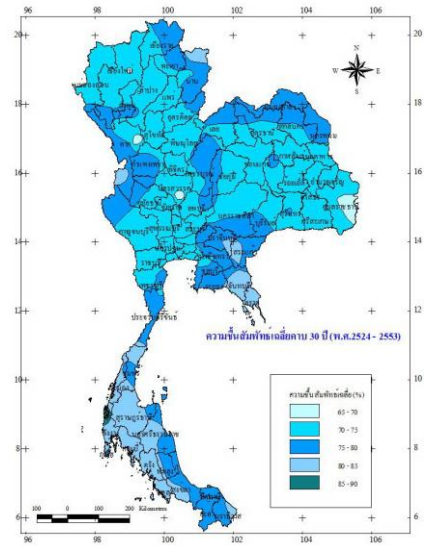

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือนพฤษภาคม

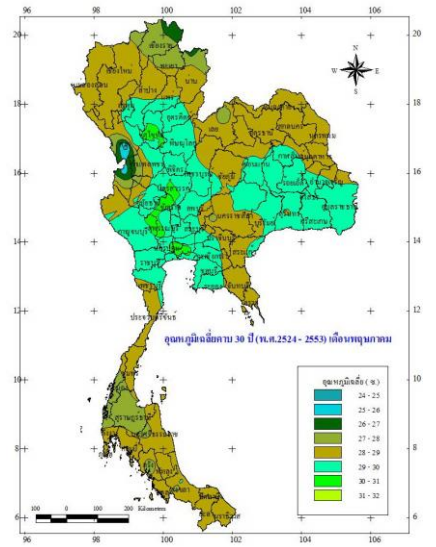

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย เดือนพฤษภาคม

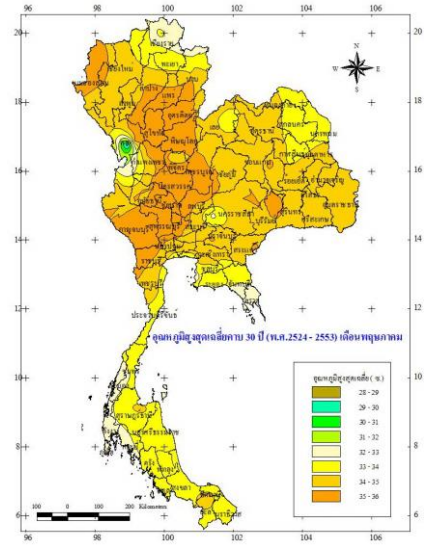

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย เดือนพฤษภาคม

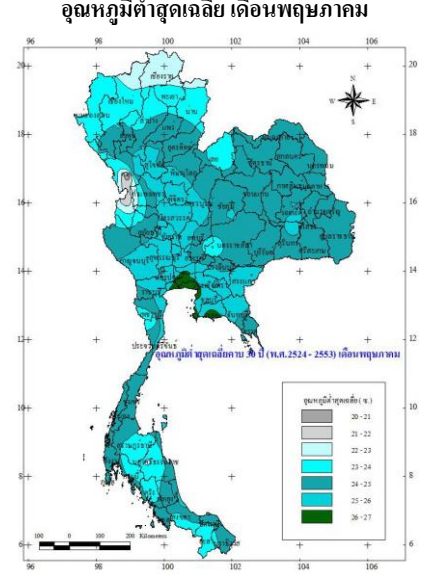

อุณหภูมิดินเฉลี่ย15ปี

อุณหภูมิดินที่0ซม.

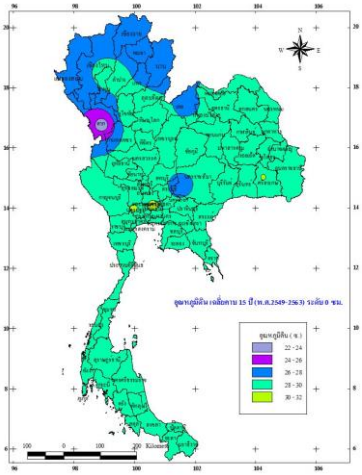

อุณหภูมิดินที่5ซม.

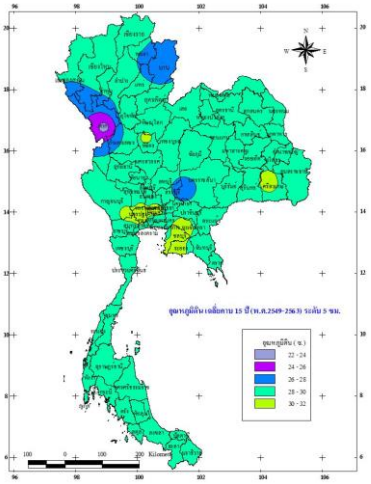

อุณหภูมิดินที่10ซม.

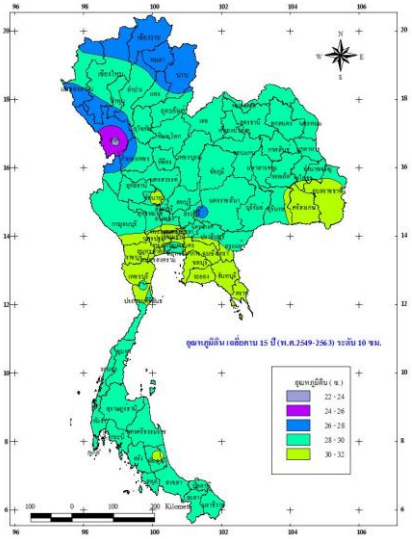

อุณหภูมิดินที่20ซม.

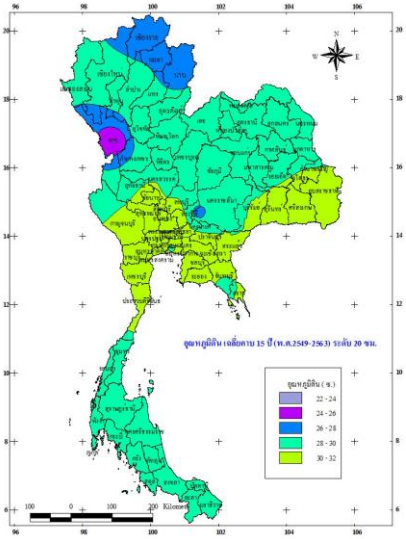

อุณหภูมิดินที่50ซม.

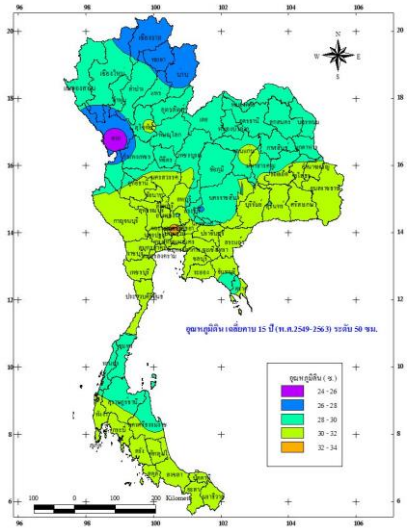
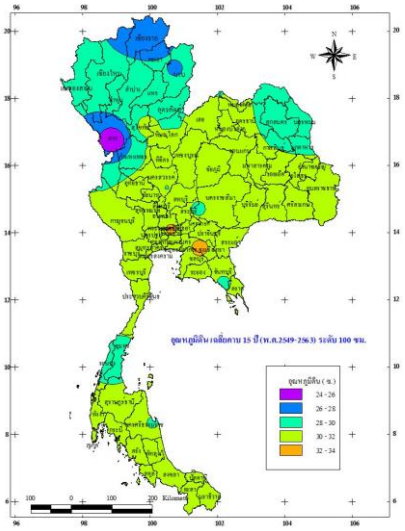
อุณหภูมิดินที่100ซม.